

ผลของการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมความเชื่อมั่น
ในตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดปรมัยยิกาวาส (แสนสวัสดิ์วิทยาการ)
จังหวัดนนทบุรี

**Effects of role-playing activities on preschool children's
self-confidence behavior at Watparamaikawas School
(Saensawat Wittayakarn), Nonthaburi province.**

เพชรนรี อวยพร (Petchnaree Aoyporn)¹ อัญชลี ไสยวรรณ (Unchalee Saiyawan)²

จินตนา สุขสำราญ (Jintana Suksumran)³

Received: July 23, 2022

Revised: August 20, 2022

Accepted: 28, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เปรียบเทียบพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและระหว่างได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ 2) ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระหว่างได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ เด็กปฐมวัย ชาย - หญิง อายุ 4-5 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดปรมัยยิกาวาส (แสนสวัสดิ์วิทยาการ) จำนวน 27 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2/1 จำนวน 14 คน การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลอง แบบแผนการทดลองเป็นแบบอนุกรมเวลา กลุ่มเดียว ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ วัน

พฤหัสบดี วันละ 40 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ มีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1 และแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย มีค่าความเชื่อมั่นที่ 0.80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระหว่างได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระหว่างได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติมีแนวโน้มสูงขึ้น

คำสำคัญ: พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง, การจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ, เด็กปฐมวัย

Abstract

The purposes of this research were to: 1) compare preschool children's self-confidence behavior before and during the implementation of role-playing activities, and 2) study the changing trend of preschool children's self-confidence behavior during the implementation of role-playing activities. The population in this research was 27

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

M.Ed. Student, Phranakhon Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
Advisor, Phranakhon Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
Advisor, Chandrakasem Rajabhat University

preschool children, aged 4-5 years who studied in Kindergarten Year 2 in the 2nd semester of the academic year 2021 at Watparamaikawas School (SaensawatWittayakarn). The samples were 14 preschool children in Kindergarten Year 2 room 1, selected from using cluster random sampling. This was one-group time-series method in quasi-experimental research design. The experiment took 8 weeks, 3 days a week on Tuesday, Wednesday and Thursday with 40 minutes each. The research instruments were role-playing activities lesson plans with the IOC of 0.67-1 and preschool children's self-confidence behavior observation form with the reliability of 0.80. The statistics used to analyze the data were mean, standard deviation and one-way repeated-measures ANOVA.

The research findings revealed that the preschool children's self-confidence behavior during the implementation of role-playing activities was higher than before the experiment at .5 level of significance and the trend of the preschool children's self-confidence behavior during the implementation of role-playing activities was higher.

Keywords: Self-confidence behavior, Organizing role-playing activities, Early childhood

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาซึ่งบุคคลเป็นส่วนหนึ่งของสังคมควรมีคุณลักษณะที่เป็นคนกล้าแสดงออก กล้าในการตัดสินใจ กล้าคิด กล้าทำที่แสดงถึงความเชื่อมั่นในการอยู่ร่วมในสังคมซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จจากการปฏิบัติกิจกรรมหรือการกระทำสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ บุคคลยิ่งประสบความสำเร็จมากเท่าไร ย่อมทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น เพราะความเชื่อมั่นในตนเองเป็นตัวชี้หน้าความสำเร็จในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ตามแผนการที่ได้วางไว้ เมื่อบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองเขาจะรู้สึกว่าคุณภาพตัวเองไม่อยู่ใต้อำนาจของผู้อื่น ทำ

ให้ความยุ่งยากใจต่าง ๆ ลดลงไป หรือหมดไปอันเป็นผลให้มีความสามารถที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น สามารถรับฟังความคิดเห็นหรือคำนิยมของผู้อื่นได้ด้วย ผู้ที่มีความเชื่อมั่นจึงมีลักษณะของบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ทำให้บุคคลสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข หากผู้ใดขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม อันหมายถึงสังคมและประเทศชาติ ดังนั้น ความเชื่อมั่นในตนเองจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งที่เราจำเป็นต้องปลูกฝัง และพัฒนาให้เกิดขึ้นในเด็กปฐมวัยเพื่อให้มีลักษณะของบุคลิกภาพ ที่เป็นคนเปิดเผย มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ กล้าเผชิญต่อความจริง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มองโลกในแง่ดี ภูมิใจในความสามารถและมองเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สภาพปัญหาในปัจจุบันด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยจากการสังเกตของผู้วิจัยในฐานะครูปฐมวัยพบว่าเด็กส่วนมากไม่กล้าพูดแสดงความคิดเห็น เมื่อครูให้แสดงท่าทางต่าง ๆ ระหว่างจัดกิจกรรมจะไม่กล้าแสดง ไม่แสดงความกระตือรือร้นอยากร่วมกิจกรรมระหว่างสนทนากับครูหรือผู้ใหญ่จะไม่กล้าสบตา ไม่มี ความพยายามที่จะทำผลงานให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนปฐมวัยในชั้นเรียนของผู้วิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยในชั้นเรียน โดยได้ศึกษาจากผลงานการเขียนของนักวิชาการ หลากหลาย อาทิ ศาสตราจารย์การสอน ของ ทิศนา ขัมมณี (2562, หน้า 284) หนังสือจิตวิทยาการศึกษา ของ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2559, หน้า 63) ผลการวิจัยของ สุรดาพิน เรืองพานิช (2555, หน้า 7) รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษาของ สมพร พลอยงาม (2559, หน้า 23) และสาเหตุของปัญหาจากการศึกษาแผนการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในปีที่ผ่านมาพบว่าครูปฐมวัยยังสอนแบบเดิม ขาดการนำนวัตกรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยไปปรับใช้เพื่อเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยมีหลากหลายวิธีการ เช่น การจัดกิจกรรมให้

เด็กลงมือปฏิบัติร่วมกับเพื่อนโดยการแสดงบทบาทสมมติ จัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลอง การจัดกิจกรรมการสอนแบบเดินเรื่อง การจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านของไทย

ในสถานการณ์ปัจจุบันทุกโรงเรียนประสบปัญหาไม่สามารถเปิดเรียนตามปกติได้จึงต้องทำการเรียนการสอนออนไลน์เนื่องจากขณะนี้มีการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 จึงมีกิจกรรมที่เน้นการให้ความรู้และป้องกันตนเองจากเชื้อโรคโควิด-19 โดยการผลิตสื่อคลิปวิดีโอขนาดสั้นด้วยสมาร์ทโฟนส่งให้นักเรียนได้ศึกษาลงมือปฏิบัติจริงและส่งผลงานกลับมาให้ครูซึ่งนับว่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหาในขณะนี้ (เมธาวี จำเนียร, 2564)

การจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติเป็นการจัดสภาพการณ์และครูผู้สอนและผู้เรียนได้ร่วมกันกำหนดเรื่องราวขึ้น ผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับมอบหมายให้ผู้แสดงท่าทางให้สอดคล้องกับเรื่องราวที่กำหนดเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกแสดงเป็นตัวละครที่สนใจ ผู้แสดงต้องสวมบทบาทพฤติกรรมที่ได้รับแสดงท่าทาง และบทสนทนาให้เหมือนจริงตามลำดับเหตุการณ์ของเนื้อเรื่องที่กำหนด กระบวนการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน (ทศนา แชมมณี, 2562, หน้า 242 – 243) มีลำดับเริ่มที่ ขั้นที่ 1 เตรียมการ เป็นการเตรียมสื่อและอุปกรณ์เพื่อกระตุ้นความสนใจและความอยากรู้ของเด็ก ขั้นที่ 2 เริ่มบทเรียน กระตุ้นความสนใจของเด็กโดยใช้คำถามเพื่อให้เด็กเกิดความต้องการร่วมแสดงบทบาทสมมติ ขั้นที่ 3 เลือกผู้แสดง ขั้นที่ 4 เตรียมผู้สังเกตการณ์หรือผู้ชม ขั้นที่ 5 แสดง การให้เด็กแสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครตามที่กำหนด และขั้นที่ 6 วิเคราะห์และอภิปรายผล เด็กและครูร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของตัวละครและสิ่งที่เด็กเรียนรู้ ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติช่วยพัฒนาการด้านการคิดและเจตคติในทางบวกให้กับเด็กปฐมวัย เด็กจะเข้าใจบทบาทที่หลากหลายของตนเองและผู้อื่นในสถานการณ์ที่แตกต่างไป และฝึกฝนทักษะการคิด เด็กจะมีพัฒนาการในการปรับตัวเข้าสังคมได้ง่ายมากขึ้น และส่งผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง ที่จะสะท้อนความรู้สึกนึกคิดสิ่งต่างๆที่อยู่ภายในของเด็กทำให้เด็ก

ได้เข้าใจเรื่องราวต่างๆ จากเรื่องที่สมมติอย่างชัดเจนมากขึ้นจากการที่เด็กได้แสดงความคิดและการกระทำของตนเอง ช่วยพัฒนาทักษะในการเผชิญสถานการณ์ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ดีขึ้นการให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยตรง เรียนรู้ได้ไว เข้าใจง่าย จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ของ จีระนะ ดวงภูเมฆ (2561, หน้า 61-62) ที่ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติเพิ่มส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยของเด็กอายุระหว่าง 3 - 4 ปี พบว่าการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และส่งผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

จากความสำคัญและปัญหาตามที่กล่าวมาผู้วิจัยจึงสนใจและตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อแก้ปัญหาของเด็กอนุบาลในโรงเรียนวัดปรมัยยิกาวาส และเพื่อเป็นแนวทางให้ครูปฐมวัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและระหว่างการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มนำการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดปรมัยยิกาวาส (แสนสวัสดิ์-วิทยาคาร) จังหวัดนนทบุรี จำนวน 2 ห้อง รวมทั้งสิ้น 27 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 จำนวน 14 คน โดยวิธีการสุ่ม

แบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งทุกห้องเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกัน

2. การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 40 นาที ในช่วงการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

3. สถานที่เก็บข้อมูล คือ โรงเรียนวัดปรมาภัยิกาวาส (แสนสวัสดิ์วิทยาการ) จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แผนการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ

ส่วนที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

แบบแผนการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว และใช้แบบแผนการวิจัยแบบอนุกรมเวลากลุ่มเดียว (One - group time - series design) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและระหว่างการทดลองด้วยแบบสังเกต

ก่อนการทดลอง	ขณะทดลอง
O ₀	X ₁ O ₁ , X ₂ , X ₃ , X ₄ O ₂ , X ₅ X ₆ X ₇ X ₈ O ₃

เมื่อ O₀ แทน การสังเกตก่อนการทดลอง

X₁ แทน การจัดกิจกรรมการเสริม ประสบการณ์แบบปกติ

O₁ แทน การสังเกตหลังการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์แบบปกติ

X₂ - X₈ แทน การจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ

O₂ - O₃ แทน การสังเกตระหว่างการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกแบบสังเกตความเชื่อมั่นในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. เก็บข้อมูลพื้นฐานทุกด้านจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน โดยสังเกตความเชื่อมั่นใน

ตนเองของเด็กปฐมวัยขณะได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์แบบปกติ เป็นเวลา 1 สัปดาห์ บันทึกคะแนนเก็บไว้

3. ทำการทดลองจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติพร้อมสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล ตลอดช่วงเวลากการทดลอง โดยทำการสังเกตเด็ก 14 คน ในสัปดาห์ที่ 2, 4 และ 8 โดยทำการสังเกตตั้งแต่วันอังคาร พุธ และพฤหัสบดี จัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติเป็นเวลา 7 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือได้แก่ ค่าความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่น

2. สถิติพื้นฐานของคะแนนจากการบันทึกพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและระหว่างการทดลองได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (One - way repeated measures: ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระยะเวลาก่อนและระหว่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ โดยภาพรวม ปรากฏผลแสดง ดังตาราง 1 และ 2 ต่อไปนี้

ตาราง 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระยะเวลาก่อนและระหว่างได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติโดยภาพรวม

ที่	รายการ	Baseline		สังเกต ครั้งที่ 1		สังเกต ครั้งที่ 2		สังเกต ครั้งที่ 3	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย	6.35	.74	6.50	.75	13.28	.99	17.78	.42

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 1 ปรากฏว่า พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย 6.35 การสังเกตพฤติกรรมครั้งที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 6.50 ครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 13.28 ครั้งที่ 3 มีค่าเฉลี่ย 17.78 แสดงว่าพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและระหว่างการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติแตกต่างกัน คือ ระหว่างการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติและ พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ

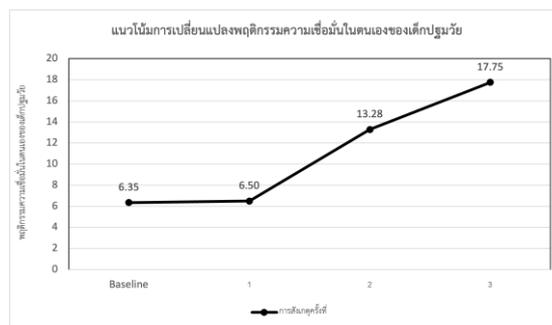
ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำของคะแนนพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติในภาพรวม

แหล่ง	ss	df	MS	F	Sig.
ระหว่างเงื่อนไข	6754.018	1	6754.018	13042.241	.000
ความคาดเคลื่อน	6.732	13	.518		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 ปรากฏว่า ก่อนและระหว่างการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าค่าเฉลี่ยพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย มีค่าแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่

ตอนที่ 2 การแสดงเส้นภาพแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของ พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติในภาพรวม นำเสนอเป็นเส้นกราฟ ผลปรากฏดังภาพประกอบ 1 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและระหว่างการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ

เส้นภาพแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติและระหว่างการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติจากการสังเกต พฤติกรรมครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 ที่มีค่าเฉลี่ยตามลำดับ ดังนี้ 6.50, 13.28, 17.78, แสดงว่า พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ระหว่างการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติแต่ละครั้งมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตามค่าเฉลี่ยที่ปรากฏในเส้นภาพแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างชัดเจน

Baseline หมายถึง ข้อมูลพื้นฐานก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติจากภาพอธิบายได้ว่า พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ระหว่างได้รับการจัดกิจกรรมมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและระหว่างได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ระหว่างได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจาก การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญหลายประการ อาทิ ช่วยตอบสนองความต้องการทางอารมณ์

ของเด็ก ทำให้ผู้เรียนเกิดความเพลิดเพลินและให้การเรียนการสอนมีความใกล้เคียงกับสภาพแวดล้อมความเป็นจริงมากที่สุด ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออกความคิดเห็น ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ รับผิดชอบต่อข้อบกพร่องที่ตนทำและกฎเกณฑ์ในสังคม เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจตัวเอง ซึ่ง เยอวาพา เดชะคุปต์ (2556, หน้า 30-31) อธิบายว่าการแสดงบทบาทสมมติเป็นการเล่นสมมติเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เขารู้จัก เช่น พ่อ แม่ คนไข้ เป็นต้น เป็นการสร้างประสบการณ์เพื่อให้เด็กเข้าใจบทบาทต่างๆของผู้ใหญ่ในสังคมซึ่งเขาจะต้องเติบโตขึ้น ในทำนองเดียวกัน ทิศนา แคมมณี (2562, หน้า 284) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นจากความเป็นจริงมาให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ผู้เรียนคิดว่าควรจะเป็น ผู้สอนจะให้การแสดงออกทางด้านความรู้ ความคิด และพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นพื้นฐานในการให้ความรู้ และรู้จักการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการแก้ไขปัญหาต่างๆได้อย่างเหมาะสม การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่เด็กปฐมวัยสนใจ จากการสังเกตของผู้วิจัย พบว่า ในช่วงสัปดาห์ที่ 3 – 6 และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสัปดาห์ที่ 7 – 8 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติที่มีผลต่อพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยให้สูงขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จีระนะ ดวงภูเมฆ (2561, หน้า 61-62) ที่ศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมเล่นนิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติเพิ่มส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยของเด็กนักเรียนชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 3-4 ปี พบว่า การจัดกิจกรรมเล่นนิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นนิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติมีความเชื่อมั่นในตนเองหลังจากการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยระหว่างการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างชัดเจน เนื่องจากความเชื่อมั่นในตนเองเป็นการตัดสินใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความรู้สึกรู้สึกมั่นคงในความสามารถของ

ตัวเอง เพื่อให้เกิดผลสำเร็จบนพื้นฐานของการใช้ความรู้และเหตุผล โดยไม่หวั่นไหวว่าผลที่เกิดขึ้นจะสำเร็จหรือล้มเหลว(จรรุวรรณ อำนวยสมบัติ, 2555, หน้า 61) ซึ่งนักจิตวิทยาด้านบุคลิกภาพ Erikson (อ้างถึงใน สุรางค์ โคว์ตระกูล, 2559, หน้า 236 – 237) ได้กล่าวถึงการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กที่ควรตระหนักว่า ถ้าเด็กมีโอกาสทำสิ่งต่างๆ และได้รับการยอมรับให้อิสระแก่เด็กในการ เลือกรับทำกิจกรรมต่างๆ ผู้ใหญ่ให้โอกาสเด็กในการซักถามปัญหา เปิดโอกาสให้เด็กทดลองทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ย่อมเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็กได้ในทางตรงข้าม ถ้าผู้ใหญ่ไปสกัดกั้นความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก หรือไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างอิสระตามความต้องการและความสนใจของเขาแล้วก็จะเป็นการสกัดกั้นความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก นอกจากนี้ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญกับบุคคลเป็นอย่างมาก ส่งผลต่อคุณลักษณะหลายด้านของบุคคลที่ได้รับการพัฒนา อาทิ ประสบความสำเร็จจากการปฏิบัติกิจกรรมหรือการกระทำสิ่งต่าง ๆ อยู่เสมอ ส่งผลให้มีความสามารถที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น สามารถรับฟังความคิดเห็นหรือคำนิยามของผู้อื่นได้ด้วย เช่นเดียวกับ Zimmerman & Rappaport (1988) กล่าวว่า ความสำเร็จในการสร้างพลังอำนาจในระดับบุคคล เป็นเรื่องของการพัฒนาศักยภาพตนเองให้มีความเข้มแข็งพอที่จะควบคุมตนเองจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลในการดำรงชีวิตสามารถพึ่งพาตนเองได้ และเห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนเองประพฤติ ปฏิบัติ จนมีความภาคภูมิใจในตนเอง ส่วนการเสริมสร้างพลังอำนาจในระดับชุมชน เกิดจากการรวมกลุ่มของสมาชิกที่มีความรู้สึกเป็นกลุ่มเดียวกัน มีวิถีชีวิตเดียวกัน มีความร่วมมือ ร่วมใจ สร้างประโยชน์จัดการให้เกิดความเสมอภาค แล้วส่งผลดีต่อชุมชน ผู้ที่มีความเชื่อมั่นจึงมีลักษณะของบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ความเชื่อมั่นในตนเองทำให้บุคคลสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขตรงกันข้ามกับผู้ที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวและส่วนรวม อันหมายถึงสังคมและประเทศชาติ คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองทำให้มีบุคลิกภาพที่เป็นคนเปิดเผย มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น กล้าคิด

กล้าพูด กล้าทำ กล้าเผชิญต่อความจริง มองโลกในแง่ดี สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ภิญญาพัชญ์ ภูวงค์ และ ศิริพงษ์ เพ็ญศิริ (2560, หน้า 109) ที่ทำการศึกษาวจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเล่นพื้นบ้านแบบไทยส่งผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองในระดับดีขึ้น ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และสอดคล้องกับการศึกษาของ พัชรินทร์ โลหา และ สิรินาถ จงกลกลาง (2562, หน้า 125-126) พบว่า ความกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

การจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติในการวิจัยครั้งนี้กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นเรื่อย ดังปรากฏในสัปดาห์ที่ 8 หน่วย อาหารดีมีประโยชน์ ชั้นที่ 1) ชั้นเตรียมการแสดง ครูจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ เพื่อกระตุ้นความสนใจและความอยากรู้ของเด็ก ชั้นที่ 2) เริ่มบทเรียนครูกระตุ้นความสนใจของเด็กโดยใช้คำถามเพื่อให้เด็กเกิดความต้องการร่วมแสดงบทบาทสมมติโดยครูและเด็กร่วมกันวางแผนในการเรียนรู้ โดยเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้กับหน่วยการเรียนรู้อาหารดีมีประโยชน์ เด็ก ๆ ร่วมสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอาหารชนิดต่างๆ น้องปลื้มบอกว่าชอบทานไข่เจียว น้องหมีพูชอบทานแกงจืดเต้าหู้หมูสับ น้องเอวาชอบทานก๋วยเตี๋ยว ชั้นที่ 3) เลือกผู้แสดง ครูเปิดโอกาสให้เด็ก ๆ เลือกตัดสินใจแสดงเป็นอาหารที่ตนเองชื่นชอบ สนใจจากนั้นนำเด็ก ๆ มาจัดเตรียมการแสดงบทบาทสมมติ ครู และเด็ก ๆ ร่วมกันสนทนาทบทวนถึงข้อตกลงในการทำการแสดงบทบาทสมมติเรื่อง อาหารแสนอร่อย วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติคือให้เด็ก ๆ ได้รับความสนุกสนานใหม่ในการรับบทบาทการแสดงและรับฟังคำอธิบายต่างๆ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะให้ น้องชุกส์ขอแสดงบทบาทเป็นพ่อค้า น้องไข่มุกขอแสดงเป็นคนซื้อ น้องฟ้าขอแสดงเป็นแม่ค้า ชั้นที่ 4) ชั้นเตรียมผู้สังเกตการณ์หรือผู้ชม ครูเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะชมการแสดงบทบาทสมมติ ชั้นที่ 5) การแสดง ครูให้เด็กแสดงบทบาทสมมติเป็นตัว

ละครตามที่กำหนดและจัดฉากการแสดงให้ดูสวยงามสมจริงจากนั้นนำเด็ก ๆ ที่ได้รับบทบาทเป็นอาหารชนิดต่างๆ ให้เด็ก ๆ นำสายคาดศีรษะรูปอาหารมาใส่แล้วนำเสื้อสีต่างๆ ที่ครูเตรียมไว้มาใส่ให้ตรงกับรูปอาหารที่ตนเองได้รับเมื่อเตรียมตัวพร้อมแล้วครูให้สัญญาณเริ่มการแสดงได้ โดยครูเป็นผู้ชี้แนะเรื่องราวจนจบเรื่อง เด็ก ๆ ทุกคนแสดงออกท่าทางตามบทบาทสมมติได้ดีและมีบทบาทกล้าแสดงความคิดเห็นตามที่ตนเองคิดและรู้สึกได้ดีขึ้นกว่าก่อนการได้รับการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติ ชั้นที่ 6) วิเคราะห์และอภิปรายผล ครูและเด็กอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงของผู้เล่น เรื่องราวหรือเนื้อหาการแสดงและสรุปการเรียนรู้ที่ได้จากการแสดงบทบาทสมมติ น้องไข่มุกกับน้องแพรวบอกว่าชอบแสดงบทบาทสมมติ เพราะว่าสนุกสนาน น้องข้าวกล้องและน้องเอวาเริ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงนี้ น้องชุกส์กับน้องก๊วยเตี๋ยวชื่นชมเพื่อนว่า แสดงเก่งมาก ๆ จากข้อมูลดังกล่าวการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติส่งผลให้พัฒนาพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยได้อย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ครูผู้สอนและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยสามารถนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติไปใช้ในการปรับพฤติกรรมของเด็กให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้นได้

1.2 ครูผู้สอนสามารถนำแผนการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติไปปรับใช้เพื่อแสดงความเป็นกันเองกับเด็กตั้งแต่ขั้นวางแผนตลอดถึงการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เด็กรู้สึกมีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออกมากขึ้น

1.3 ในการพัฒนาพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง ควรเลือกใช้กิจกรรมอื่นประกอบด้วย เช่น กิจกรรมเคลื่อนไหวประกอบเพลง กิจกรรมเล่านิทาน เพื่อฝึกให้เด็ก ๆ ได้กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลของการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อการกำกับตนเองของเด็กปฐมวัย

2.2 ผลของการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อการคิดเชิงบริหาร (EF) ของเด็กปฐมวัย

2.3 ผลของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาโดยใช้กระบวนการคิดเชิงออกแบบที่มีต่อพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

2.4 ครูผู้สอนควรตั้งเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับวัยไม่ควรตั้งเกณฑ์ให้ยากหรือง่ายเกินไป สลับซับซ้อนเกินไปจะทำให้เด็กเบื่อหน่าย

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ อำนวยสมบัติ. (2555). *ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษต่ำโดยได้รับการสอนด้วยการเรียนรู้ภาษาชุมชนประกอบการจัดกิจกรรมแบบ CIRC กับการสอนแบบเดิม*. [ปริญญา นีพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิระระ ดวงภูเมฆ. (2561) *การพัฒนาการจัดกิจกรรมเล่นิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี. (2562). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 23). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพร ธนะชัยพันธ์. (2555). *สถิติเบื้องต้นสำหรับการวิจัย*. ด้านสุทธาพิมพ์.
- พนิดา จงสุขสมสกุล. (2561). *สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พัทธรินทร์ โลหา และ สิรินาถ จงกลกลาง. (2562). *การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ภิญญาพัชญ์ ภูวงศ์ และ ศิริพงษ์ เพ็ญศิริ. (2560) *การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาและความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยด้วยการจัดประสบการณ์ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ร่วมกับการเล่นพื้นบ้านไทย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เมธาวิ จำเนียร. (2564). *การเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมสุขภาวะเยาวชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19*. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ*. 10 (2), 1-9.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2556). *เกมและการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย*. พิสิกส์เซนเตอร์.

สมพร พลอยงาม. (2559). *การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แบบปกติ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุรดาพิน เรืองพานิช. (2555). *ผลของการใช้กิจกรรมการเล่นิทานแบบไม่จบเรื่องที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมของเด็กปฐมวัย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรางค์ โค้วตระกูล. (2559) *จิตวิทยาการศึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Zimmerman, M.A., & Rappaport, J. (1988). A citizen participation, perceived control, and psycho-logical empowerment. *American Journal of Community Psychology*. 16, 725-750.